

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 193 (XXXVII) — Nr. 16

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Luni, 13 ianuarie 2025

SUMAR

Pagina

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE
ȘI JUSTIȚIE

Decizia nr. 76 din 18 noiembrie 2024 (Completul pentru
dezlegarea unor chestiuni de drept) 2-16

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 76

din 18 noiembrie 2024

Dosar nr. 2.022/1/2024

Corina-Alina Corbu	— președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului
Carmen Elena Popoiag	— președintele Secției I civile
Marian Budă	— președintele delegat al Secției a II-a civile
Elena Diana Tămagă	— președintele Secției de contencios administrativ și fiscal
Mariana Hortolomei	— judecător la Secția I civilă
Dorina Zeca	— judecător la Secția I civilă
Maricel Nechita	— judecător la Secția I civilă
Gheorghe Liviu Zidaru	— judecător la Secția I civilă
Liviu Eugen Făget	— judecător la Secția I civilă
Mirela Polițeanu	— judecător la Secția a II-a civilă
Ruxandra Monica Duță	— judecător la Secția a II-a civilă
Ianina Blandiana Grădinaru	— judecător la Secția a II-a civilă
Petronela Iulia Nițu	— judecător la Secția a II-a civilă
Marcela Marta Iacob	— judecător la Secția a II-a civilă
Gheza Attila Farmathy	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Adriana Florina Secrețeanu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Vasile Bîcu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Bogdan Cristea	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Iulia Craiu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

1. Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, investit cu soluționarea Dosarului nr. 2.022/1/2024, a fost constituit conform dispozițiilor art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă și ale art. 35 alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, aprobat prin Hotărârea Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 20/2023, cu modificările ulterioare (*Regulamentul*).

2. Ședința este prezidată de doamna judecător Corina-Alina Corbu, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

3. La ședința de judecată participă doamna magistrat-asistent Elena Adriana Stamatescu, desemnată în conformitate cu dispozițiile art. 36 din Regulament.

4. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a luat în examinare sesizările conexe formulate de Tribunalul București — Secția a VIII-a

conflicte de muncă și asigurări sociale, în dosarele nr. 11.155/3/2024 și nr. 68/3/2024, și de Tribunalul Iași — Secția I civilă, în Dosarul nr. 1.127/99/2024.

5. Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că la dosar a fost depus raportul de judecătorești-raportori, ce a fost comunicat părților, conform dispozițiilor art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă; părțile nu au depus puncte de vedere asupra chestiunii de drept.

6. De asemenea, referă asupra faptului că au fost transmise de către instanțele naționale hotărâri judecătorești și opinii teoretice exprimate de judecători în materia ce face obiectul sesizării, iar Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că nu se verifică, în prezent, practică judiciară în vederea promovării unui recurs în interesul legii cu privire la această problemă de drept.

7. În urma deliberărilor, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept rămâne în pronunțare asupra sesizării privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularii și obiectul sesizărilor

8. Tribunalul București — Secția a VIII-a conflicte de muncă și asigurări sociale a dispus, prin încheierea din 11 septembrie 2024, în Dosarul nr. 11.155/3/2024, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul dispozițiilor art. 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024 privind unele măsuri pentru soluționarea proceselor privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, precum și a proceselor privind prestații de asigurări sociale (*Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024*), în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarele chestiuni de drept:

Dacă reclamanților, în calitate de personal contractual al Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului a Sectorului 4 București, în perioada 26 ianuarie 2022 — la zi și în continuare, li se cuvine și le poate fi acordat sporul pentru condiții deosebit de periculoase prevăzut de art. 14 alin. (1) lit. a) anexa nr. II din Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare (Legea-cadru nr. 153/2017), în proporție de 50% din salariul de bază, conform articolului unic pct. I lit. A subpct. 3 anexa nr. 9 din Regulamentul-cadru privind stabilirea locurilor de muncă, a categoriilor de personal, a mărimii concrete a sporului pentru condiții de muncă prevăzut în anexa nr. II la Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, precum și a condițiilor de acordare a acestuia, pentru familia ocupațională de funcții bugetare „Sănătate și asistență socială”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 153/2018, cu modificările și completările ulterioare (Regulamentul-cadru aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 153/2018), prin raportare la:

— funcțiile prestate (șef centru, psiholog clinician, kinetoterapeut, lucrător social, îngrijitor copii, îngrijitor curățenie, logoped, asistent social, educator, inspector etc.);

— specificul centrelor în care își desfășoară activitatea (unități de asistență socială/centre cu sau fără personalitate juridică/serviciile sociale, cu cazare/fără cazare, destinate persoanelor cu nevoi de recuperare neuromotorie, neuropsihomotorie, neuromusculară și neurologică),

în funcție și de concluziile din buletinele de determinare sau de expertizare a unor astfel de condiții sau independent de acestea,

în contra și/sau peste actele administrative de încadrare și salarizare în baza cărora au fost plătiți în perioada arătată, acte care nu au fost contestate nici anterior și nici în cauza de față.

9. Sesizarea a fost înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție la data de 25 septembrie 2024, cu nr. 2.022/1/2024, termenul de judecată fiind stabilit la 18 noiembrie 2024.

10. La data de 30 septembrie 2024, la acest dosar a fost conexat Dosarul nr. 2.048/1/2024, având ca obiect sesizarea formulată de Tribunalul Iași — Secția I civilă, în Dosarul nr. 1.127/99/2024, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarele chestiuni de drept:

— dacă art. 14 alin. (1) lit. a) anexa nr. II din Legea-cadru nr. 153/2017 trebuie interpretat în sensul că se aplică inclusiv personalului având funcția de magazioner din cadrul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Iași — Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihică Hârlău, în măsura în care atribuțiile concrete din fișa postului impun un contact zilnic cu toți sau măcar cu o parte din beneficiarii din centru sau salarizarea acestei categorii de personal se realizează conform anexei nr. VIII — Familia ocupațională de funcții bugetare „Administrație” din Legea-cadru nr. 153/2017;

— dacă se reține că art. 14 alin. (1) lit. a) anexa nr. II din Legea-cadru nr. 153/2017 se aplică inclusiv personalului mai sus amintit, în interpretarea aceluiași text de lege, acordarea sporului de către angajator are un caracter obligatoriu sau facultativ, raportat la formularea „pot fi acordate”;

— dacă, în aceeași ipoteză, textul de lege poate fi interpretat în sensul în care oferă posibilitatea instanței de judecată de a stabili cuantumul exact al acestui spor „de până la 75% din salariul de bază” și, în caz afirmativ, ce criterii se impun a fi avute în vedere.

11. La data de 7 octombrie 2024 s-a dispus și conexarea Dosarului nr. 2.148/1/2024, având ca obiect sesizarea formulată de Tribunalul București — Secția a VIII-a conflicte de muncă și asigurări sociale, în Dosarul nr. 68/3/2024, cu privire la următoarele chestiuni de drept:

— dacă art. 14 alin. (1) lit. a) anexa nr. II din Legea-cadru nr. 153/2017 trebuie interpretat în sensul că se aplică tuturor angajaților din cadrul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului a Sectorului 3 București, în măsura în care atribuțiile concrete din fișa postului impun un contact zilnic cu toți sau măcar cu o parte din beneficiarii din centru sau salarizarea acestei categorii de personal se realizează conform anexei nr. VIII — Familia ocupațională de funcții bugetare „Administrație” din Legea-cadru nr. 153/2017;

— dacă se reține aplicabilitatea acestui text de lege, acordarea sporului de către angajator are un caracter obligatoriu sau facultativ, raportat la formularea „pot fi acordate”;

— dacă se poate cumula sporul pentru condiții periculoase sau vătămătoare, acordat în baza anexei Hotărârii Consiliului Local al Sectorului 3 București nr. 41/18.04.2006 privind acordarea unor sporuri salariale personalului angajat în cadrul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului a Sectorului 3 București, cu sporul pentru condiții deosebit de periculoase prevăzut de art. 14 alin. (1) lit. a) anexa nr. II din Legea-cadru nr. 153/2017.

II. Dispozițiile legale supuse interpretării

12. Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare

Anexa nr. II — Familia ocupațională de funcții bugetare „Sănătate și asistență socială”

Capitolul II — Reglementări specifice personalului din sănătate, din unitățile de asistență medico-socială și din unitățile de asistență socială/servicii sociale

Art. 14. — „(1) În unitățile de asistență socială/centre cu sau fără cazare, în raport cu condițiile în care se desfășoară activitatea, pot fi acordate, cu respectarea prevederilor legale, următoarele categorii de sporuri: a) pentru condiții deosebit de periculoase, personalul care își desfășoară activitatea în centrele de recuperare și reabilitare neuropsihiatrică/alte centre rezidențiale pentru persoane cu afecțiuni neuropsihiatrice, în module de reabilitare comportamentală, precum și personalul din unitățile de asistență socială în care sunt îngrijiți bolnavii cu TBC, SIDA sau cu nevoi de recuperare neuromotorie, neuropsihomotorie, neuromusculară și neurologică, un spor de până la 75% din salariul de bază, corespunzător timpului lucrat la locurile de muncă respective; (...)

(2) Locurile de muncă, categoriile de personal, mărimea concretă a sporului, precum și condițiile de acordare a acestuia se stabilesc de către ordonatorul de credite, cu consultarea sindicatelor sau, după caz, a reprezentanților salariaților, în limita prevederilor din regulamentul elaborat potrivit prezentei legi, având la bază buletinele de determinare sau, după caz, expertizare, emise de către autoritățile abilitate în acest sens.”

13. Regulamentul-cadru privind stabilirea locurilor de muncă, a categoriilor de personal, a mărimii concrete a sporului pentru condiții de muncă prevăzut în anexa nr. II la Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, precum și a condițiilor de acordare a acestuia, pentru familia ocupațională de funcții bugetare „Sănătate și asistență socială”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 153/2018, cu modificările și completările ulterioare

Anexa nr. 9 — Mărimea sporului pentru personalul din unitățile de asistență socială/centre cu sau fără cazare acordat în baza prevederilor art. 14 de la cap. II din anexa nr. II la Legea-cadru nr. 153/2017, cu modificările și completările ulterioare

Articol unic. — „Personalul care își desfășoară activitatea în unitățile de asistență socială/centre cu sau fără personalitate juridică, cu sau fără cazare, beneficiază de sporul prevăzut la art. 14 din cap. II din anexa nr. II la Legea-cadru nr. 153/2017, cu modificările și completările ulterioare, după cum urmează:

I. Locurile de muncă, categoriile de personal și mărimea concretă a sporurilor pentru personalul care își desfășoară activitatea în condiții deosebit de periculoase, conform prevederilor art. 14 alin. (1) lit. a) de la cap. II din anexa nr. II la Legea-cadru nr. 153/2017, cu modificările și completările ulterioare

A. Spor de la 50% până la 75% din salariul de bază acordat personalului din:

1. unitățile de asistență socială/centre cu sau fără personalitate juridică/servicii sociale, cu cazare/fără cazare, care acordă servicii persoanelor (adulți și copii) cu handicap psihic sau mintal;

2. unitățile de asistență socială/centre cu sau fără personalitate juridică/serviciile sociale, cu cazare/fără cazare, destinate exclusiv persoanelor infectate cu HIV/bolnave de SIDA, TBC;

3. modulele de reabilitare comportamentală și unitățile de asistență socială/centre cu sau fără personalitate juridică/serviciile sociale, cu cazare/fără cazare, destinate persoanelor cu nevoi de recuperare neuromotorie, neuropsihomotorie, neuromusculară și neurologică. (...).”

III. Expunerea succintă a proceselor

A. Sesizarea înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție cu nr. 2.022/1/2024

14. Prin cererea de chemare în judecată înregistrată la data de 5 aprilie 2024 pe rolul Tribunalului București — Secția a VIII-a conflicte de muncă și asigurări sociale, cu nr. 11.155/3/2024, reclamantul Sindicatul Național X, în numele membrilor săi de sindicat, a chemat în judecată Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului a Sectorului 4 București și a solicitat:

— calculul și plata în favoarea membrilor de sindicat reprezentați în cauză a despăgubirilor bănești reprezentând diferența dintre cuantumul sporului de 50% (pentru condiții deosebit de periculoase în conformitate cu dispozițiile pct. I lit. A subpct. 1 și 3 din anexa nr. 9 la Regulamentul-cadru aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 153/2018 și Buletinul de expertizare a condițiilor de muncă nr. 21/2022), aplicat la salariul de bază, și cel efectiv acordat în procent de 15%, pentru perioada de timp cuprinsă între data de 26 ianuarie 2022 (data emiterii Buletinului de expertizare a condițiilor de muncă nr. 21/2022) și data de 31 decembrie 2023 (data de la care pârâta nu a mai acordat sporul de 15%);

— calculul și plata în favoarea membrilor de sindicat reprezentați în cauză a despăgubirilor bănești echivalente neacordării sporului de 50% (pentru condiții deosebit de periculoase) aplicat la salariul de bază, conform dispozițiilor pct. I lit. A subpct. 1 și 3 din anexa nr. 9 la Regulamentul-cadru aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 153/2018 și Buletinul de expertizare a condițiilor de muncă nr. 21/2022, pentru perioada de timp cuprinsă între data de 1 ianuarie 2023 și până la data rămânerii definitive a hotărârii;

— acordarea sporului de 50% pentru condiții deosebit de periculoase în conformitate cu dispozițiile pct. I lit. A subpct. 1 și 3 din anexa nr. 9 la Regulamentul-cadru aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 153/2018 și Buletinul de expertizare a condițiilor de muncă nr. 21/2022, începând cu data rămânerii definitive a hotărârii și în continuare, atât timp cât reclamantii își desfășoară activitatea în aceleași condiții;

— emiterea dispozițiilor de acordare a sporului de 50% (pentru condiții deosebit de periculoase) la salariul de bază, pentru fiecare dintre salariați în parte, în conformitate cu dispozițiile Regulamentului-cadru aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 153/2018 și Buletinul de expertizare a condițiilor de muncă nr. 21/2022, începând cu data de rămânerii definitive a hotărârii;

— actualizarea sumelor de bani prevăzute la petitele 1 și 2 ale acțiunii cu indicii de inflație aferent perioadei de la care trebuia acordat sporul de 50% la salariul de bază și până la data plății lor efective și cu dobânda legală penalizatoare aferentă aceleiași perioade.

15. În motivarea acțiunii, s-a arătat că membrii de sindicat, în calitate de personal contractual, își desfășoară activitățile profesionale la Centrul de zi pentru recuperare a copiilor cu dizabilități, respectiv Centrul de zi pentru recuperare a copiilor cu dizabilități „Harap Alb”, ambele centre neavând personalitate juridică, iar prin Buletinul de expertizare a condițiilor de muncă nr. 21/2022 au fost identificați factori de risc în ambele locații, precum și toate criteriile prevăzute de art. 5 din Regulamentul-cadru aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 153/2018, în vederea acordării sporului pentru condiții deosebit de periculoase, astfel că salariații au dreptul la acest spor, respectiv la diferențele rămase prin raportare la sporul de 15% deja acordat până la data de 31 decembrie 2023, când a fost sistat.

16. Pârâta a depus întâmpinare, prin care a solicitat respingerea acțiunii ca neîntemeiată. A arătat că, prin raportare la activitatea centrelor în care activează salariații reprezentați în cauză, acestea s-ar încadra în categoria prevăzută la subpct. 3

lit. A pct. I din anexa nr. 9 la Regulamentul-cadru aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 153/2018, însă acordarea sporului pentru condiții deosebit de periculoase nu devine obligatorie pentru angajator, în lipsa îndeplinirii celorlalte cerințe legale. Din Buletinul de expertizare a condițiilor de muncă nr. 21/2022 nu rezultă expunerea personalului în cauză, indiferent de utilizarea mijloacelor de protecție individuală sau colectivă, la factorii de risc prevăzuți de art. 2 lit. c) din regulamentul-cadru aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 153/2018, iar acordarea acestui spor este condiționată și de încadrarea sumelor aferente în sumele aprobate cu această destinație în bugetul instituției, dar și de voința angajatorului, față de art. 14 din anexa nr. II la Legea-cadru nr. 153/2017, care prevede că pentru acest personal, în raport cu condițiile în care își desfășoară activitatea, pot fi acordate anumite categorii de sporuri.

17. La termenul din 11 septembrie 2024, instanța de trimitere, din oficiu, a pus în discuția părților incidența în cauză a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 62/2024.

18. Prin încheierea pronunțată la aceeași dată, s-au dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu dezlegarea problemei de drept menționată, precum și suspendarea cauzei.

B. Sesizarea înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție cu nr. 2.048/1/2024

19. Prin Cererea de chemare în judecată, înregistrată pe rolul Tribunalului Iași — Secția I civilă la data de 5 martie 2024 cu nr. 1.127/99/2024, reclamanta X a solicitat obligarea pârâtei Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Iași la plata sporului pentru condiții deosebit de periculoase de 50% din salariul de bază, începând cu data de 1 aprilie 2021, având în vedere prevederile art. 14 alin. (1) lit. a) din anexa nr. II la Legea-cadru nr. 153/2017.

20. În motivarea acțiunii a arătat că este angajată în funcția de magazioner, pe perioadă nedeterminată, la Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihică Hârlău — centru subordonat, care face parte din cadrul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Iași. Prin natura funcției sale și conform obligațiilor din fișa postului, vine în contact zilnic cu toți sau măcar cu o parte dintre beneficiari, care sunt persoane cu grave probleme neuropsihice. Ca o recunoaștere a specificului activității sale, chiar angajatorul i-a acordat sporul de 50% pentru condiții deosebite, anterior anului 2017. Acest spor i-a fost retras, începând cu data de 1 iulie 2018.

21. Menționează că prevederile anexei nr. II la Legea-cadru nr. 153/2017 se aplică întregului personal din cadrul centrelor de recuperare și reabilitare neuropsihică, inclusiv celui din Hârlău, prevederile art. 13 și 14 din capitolul II anexa nr. II la același act normativ se aplică personalului din unitățile de asistență socială și centre cu sau fără cazare, sporurile fiind stabilite în funcție de specificul și riscurile activității, și nu în funcție de postul ocupat, doar prin acordarea acestui spor putând fi respectate exigențele și prevederile nediscriminatorii ale art. 5 din Legea nr. 53/2003 — Codul muncii, republicată, cu modificările și completările ulterioare (*Codul muncii*), și ale art. 6 alin. (1) lit. b) din Legea-cadru nr. 153/2017.

22. Prin întâmpinare, pârâta a arătat că reclamanta a beneficiat de acordarea unui spor de 50% la salariul de bază pentru condiții deosebit de periculoase în baza Dispoziției nr. 498 din 5.05.2015 a conducătorului Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Iași, ca urmare a faptului că își desfășura activitatea în cadrul unui centru care asigura servicii de recuperare și reabilitare pentru beneficiari cu deficiențe neuropsihice. Până la data de 1 iulie 2017 reclamanta a fost salarizată în baza Legii-cadru nr. 284/2010 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare (*Legea-cadru nr. 284/2010*). Acest act normativ a fost abrogat expres prin dispozițiile art. 44 pct. 9 din Legea-cadru nr. 153/2017, intrată în

vigoare la data de 1 iulie 2017. Noul act normativ a exclus din familia ocupațională „Sănătate și asistență socială” personalul tehnic administrativ și l-a inclus în familia ocupațională „Administrație”. Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Iași, în calitate de angajator, a emis Dispoziția nr. 479/4.146 din 27.07.2017, conform căreia reclamanta a fost reîncadrată pe funcția de execuție — magazioner, prin Hotărârea nr. 248 din 26.07.2017 emisă de către Consiliul Județean Iași, stabilindu-i-se coeficientul de 1,92, corespunzător funcției de magazioner.

23. Mai mult, potrivit prevederilor Legii-cadru nr. 153/2017, începând cu data de 1 iulie 2017, niciun angajat contractual sau funcționar public din categoria administrație publică locală nu mai beneficiază de sporuri pentru condiții de muncă (spor pentru condiții deosebite/stres, spor de condiții deosebit de periculoase). Pentru personalul administrativ, căruia îi sunt aplicabile dispozițiile art. 11 din Legea-cadru nr. 153/2017, legiuitorul a prevăzut sporuri de condiții de muncă specifice, conform Regulamentului privind stabilirea locurilor de muncă, a categoriilor de personal, mărimea concretă a sporului pentru condiții de muncă, precum și condițiile de acordare a acestuia pentru familia ocupațională de funcții bugetare „Administrație” din administrația publică locală, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 569/2017 (*Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 569/2017*), dar până în prezent nu s-a acordat niciun spor specific funcționarilor publici și personalului contractual al instituției care face parte din familia ocupațională „Administrație” — administrația publică locală.

24. La termenul din 2 septembrie 2024, instanța de trimitere, din oficiu, a pus în discuția părților incidența în cauză a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 62/2024.

25. Prin Încheierea pronunțată la data de 18 septembrie 2024 s-au dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu dezlegarea problemei de drept menționate, precum și suspendarea cauzei.

C. Sesizarea înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție cu nr. 2.148/1/2024

26. Prin Cererea de chemare în judecată înregistrată la data de 3 ianuarie 2024 pe rolul Tribunalului București — Secția a VIII-a conflicte de muncă și asigurări sociale cu nr. 68/3/2024, reclamantii au solicitat obligarea pârâtei Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 3 București la plata sporului pentru condiții deosebit de periculoase (în cuantum de la 50% până la 75% din salariul de bază), începând cu data de 3 ianuarie 2021 și pentru viitor pentru unii reclamantii, respectiv începând cu data de 2 august 2021, 2 octombrie 2023, 15 iunie 2023 și pentru viitor pentru alți reclamantii, la plata daunelor-interese constând în actualizarea sumelor cuvenite reclamantilor cu indicele de inflație și la plata dobânzii legale penalizatoare aferente acestor sume, calculată de la data scadenței și până la data plății, demararea demersurilor în vederea obținerii buletinelor de expertiză pentru reclamantii ale căror locuri de muncă s-au modificat la data de 30 octombrie 2023, în cazul în care aceste demersuri nu au fost deja inițiate, obligarea pârâtei la stabilirea cuantumului sporului pentru condiții deosebit de periculoase convenit salariaților reclamantii, cu încadrarea în limitele prevăzute de art. 14 alin. (1) lit. a) capitolul II din anexa nr. II la Legea-cadru nr. 153/2017, coroborate cu cele ale articolului unic pct. I lit. A din anexa nr. 9 la Regulamentul-cadru aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 153/2018.

27. În motivarea acțiunii, reclamantii au arătat că sunt angajați cu contract individual de muncă în cadrul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului a sectorului 3 București, pe perioadă nedeterminată. Beneficiarii îngrijiți de reclamantii sunt copii și tineri cu dizabilități, cu diferite grade și tipuri de handicap, cu nevoi individuale diferite, cu posibilități de

interacțiune și coabitare complet diferite. Tot personalul interacționează în mod nemijlocit cu beneficiarii centrului, așa cum rezultă din fișa postului, din regulamentul-cadru de organizare și funcționare a centrului și din situația de fapt. În plus, interacțiunea reclamanților cu beneficiarii se datorează și faptului că nu există spații separate de birouri, în care cei dintâi să își desfășoare în mod separat activitatea.

28. Pârâta a *depus întâmpinare* prin care a solicitat respingerea acțiunii, arătând că, în calitate sa de angajator, după intrarea în vigoare a Regulamentului-cadru aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 153/2018, a solicitat Direcției de Sănătate Publică București efectuarea determinărilor/expertizelor pentru locurile de muncă/funcțiile bugetare aparținând familiei ocupaționale „Sănătate și asistență socială”, sens în care au fost emise Buletinul de expertizare nr. 303/2018 și, ulterior, Buletinul de expertizare nr. 65/2023.

29. A arătat că legiuitorul a statuat că dreptul salarial solicitat de către reclamantii ar fi putut fi acordat doar după îndeplinirea de către angajator a tuturor condițiilor și că în bugetul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 3 București, aprobat pentru anul 2018, nu au existat prevăzute sumele necesare pentru achitarea acestor sporuri, care urmau a fi prevăzute în proiectul bugetului pentru anul 2019; de la data intrării în vigoare a prevederilor art. 34 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 114/2018 privind instituirea unor măsuri în domeniul investițiilor publice și a unor măsuri fiscal-bugetare, modificarea și completarea unor acte normative și prorogarea unor termene, cu modificările și completările ulterioare (*Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 114/2018*), nivelul sporurilor de care beneficiau angajații instituției la acea dată au fost menținute la nivelul/cuquantumul din luna decembrie 2018, iar pentru funcțiile care nu au beneficiat de sporuri în anul 2018, cadrul legislativ modificat nu a permis acordarea unor noi sporuri.

30. Pe de altă parte, anumite categorii de personal/funcții din rândul reclamanților au beneficiat și beneficiază de sporuri pentru condiții periculoase sau vătămătoare, respectiv pentru activități ce solicită o încordare psihică foarte ridicată, în conformitate cu anexa la Hotărârea Consiliului Local al Sectorului 3 București nr. 41 din 18.04.2006 privind acordarea unor sporuri salariale personalului angajat.

31. La termenul din 24 septembrie 2024, tribunalul, din oficiu, a pus în discuția părților necesitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul art. 2 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024. În urma deliberărilor, a dispus sesizarea instanței supreme și suspendarea cauzei.

IV. Motivele de admisibilitate reținute de titularii sesizărilor

A. Sesizarea înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție cu nr. 2.022/1/2024

32. Instanța de trimitere a reținut incidența în cauză a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 62/2024 față de împrejurarea că, din înscrisurile depuse la dosar rezultă calitatea membrilor de sindicat reprezentați în cauză de personal contractual, precum și funcțiile acestora. De asemenea, a reținut că asupra chestiunii de drept pendinte Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și aceasta nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

B. Sesizarea înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție cu nr. 2.048/1/2024

33. Instanța de trimitere a reținut că obiectul cauzei îl reprezintă stabilirea și plata drepturilor salariale sau de natură salarială ale personalului plătit din fonduri publice, iar de modalitatea de interpretare a chestiunilor de drept menționate depinde în tot soluționarea cauzei de față.

34. Din verificările efectuate a constatat că asupra acestor chestiuni Înalta Curte de Casație și Justiție nu s-a mai pronunțat, nu fac obiectul unui recurs în interesul legii ori al sesizării pentru

dezlegarea unei chestiuni de drept în curs de soluționare. Cât privește Decizia nr. 23 din 27 noiembrie 2023, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 90 din 31 ianuarie 2024 (*Decizia nr. 23 din 27 noiembrie 2023*), tribunalul a apreciat că nu lămurește chestiunea de drept incidentă în prezenta cauză. De asemenea, nici Decizia nr. 23 din 26 septembrie 2016, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 899 din 9 noiembrie 2016 (*Decizia nr. 23 din 26 septembrie 2016*), nu lămurește chestiunile de drept aduse în discuție în prezenta cauză.

35. În ce privește caracterul complex sau, după caz, precar al reglementării, de natură a conduce, în final, la interpretări diferite, precum și dificultatea completului în a-și însuși o anumită interpretare, tribunalul a reținut că, spre deosebire de dispozițiile art. 519 din Codul de procedură civilă, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024 nu impune o astfel de condiție, completul investit cu soluționarea unei chestiuni ce ține de salarizarea personalului plătit din fonduri publice fiind obligat, în măsura în care Înalta Curte de Casație și Justiție nu a lămurit deja problema de drept incidentă, să sesizeze această instanță.

C. Sesizarea înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție cu nr. 2.148/1/2024

36. Instanța de trimitere a constatat că este admisibilă sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, reținând că obiectul cauzei îl reprezintă stabilirea și plata drepturilor salariale sau de natură salarială ale personalului plătit din fonduri publice, iar de modalitatea de interpretare a chestiunilor de drept menționate depinde în tot soluționarea pricinii, constatând din verificările efectuate că asupra acestor chestiuni Înalta Curte de Casație și Justiție nu s-a mai pronunțat, nu fac obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare și nici obiectul unei sesizări pentru dezlegarea unei chestiuni de drept în curs de soluționare. Cât privește Decizia nr. 23 din 27 noiembrie 2023, a apreciat că nu lămurește chestiunile de drept incidente în cauză.

V. Punctele de vedere ale părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

37. Instanțele de trimitere au menționat că punctele de vedere ale părților rezultă din cererile de chemare în judecată și întâmpinările depuse.

VI. Punctele de vedere ale completurilor de judecată care au formulat sesizările cu privire la dezlegarea unor chestiuni de drept

A. Sesizarea înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție cu nr. 2.022/1/2024

38. Completul de judecată nu și-a exprimat poziția cu privire la chestiunea de drept din cauză, pentru a evita o antepunțare.

B. Sesizarea înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție cu nr. 2.048/1/2024

39. Punctul de vedere al completului de judecată asupra chestiunilor de drept invocate este în sensul că art. 14 alin. (1) lit. a) din anexa nr. II la Legea-cadru nr. 153/2017 se aplică și personalului având funcția de magazioner din cadrul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Iași — Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihică Hârlău, în măsura în care atribuțiile concrete din fișa postului impun un contact zilnic cu toți sau măcar cu o parte dintre beneficiarii din centru, dar acordarea acestui spor de către angajator are un caracter facultativ (având în vedere formularea „pot fi acordate” în loc de „vor fi acordate”), iar procentul exact nu ar putea fi stabilit de instanța de judecată, acest quantum depinzând inclusiv de fondurile alocate instituției angajatoare cu această destinație.

C. Sesizarea înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție cu nr. 2.148/1/2024

40. Punctul de vedere al completului de judecată asupra chestiunilor de drept invocate este că art. 14 alin. (1) lit. a) din anexa nr. II la Legea-cadru nr. 153/2017 se aplică și personalului din cadrul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 3 București, în măsura în care atribuțiile concrete din fișa postului impun un contact zilnic cu toți sau măcar cu o parte dintre beneficiarii din centru, dar acordarea acestui spor de către angajator are un caracter facultativ (având în vedere formularea „pot fi acordate” în loc de „vor fi acordate”), iar procentul exact nu ar putea fi stabilit de instanța de judecată, acest quantum depinzând inclusiv de fondurile alocate instituției angajatoare cu această destinație.

VII. Jurisprudența instanțelor naționale în materie

41. La solicitarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, instanțele naționale au comunicat hotărâri judecătorești, precum și opinii teoretice în problema ce face obiectul sesizării, din care a rezultat existența a două orientări jurisprudențiale.

42. Astfel, într-o orientare jurisprudențială s-a apreciat în sensul că angajatorul avea obligația de a solicita și de a obține buletine de expertizare a locurilor de muncă, iar faptul că această expertizare s-a realizat întârziat, cu consecința acordării sporului doar pentru viitor, nu li se poate imputa reclamanților, pârâta fiind în culpă pentru întârzierea în expertizarea locurilor de muncă; câtă vreme condițiile de muncă au fost aceleași și înainte de expertizare, reclamanții sunt îndreptățiți la sporul acordat după expertizare și pentru perioada anterioară; în măsura în care locurile de muncă nu au fost expertizate, reclamanților nu le poate fi acordat acest spor, neexistând temei legal pentru aceasta.

43. S-a reținut și că dispozițiile legale supuse interpretării se aplică și personalului pentru care atribuțiile concrete din fișa postului impun un contact zilnic cu toți sau măcar cu o parte dintre pacienții centrului, dar acordarea acestui spor are caracter facultativ, iar procentul exact nu poate fi stabilit de instanța de judecată, acest quantum depinzând exclusiv de fondurile alocate instituției angajatoare cu această destinație.

44. În acest sens au pronunțat hotărâri judecătorești și au exprimat opinii teoretice Tribunalul Sibiu — Secția I civilă, Tribunalul Alba — Secția I civilă, Tribunalul Hunedoara — Secția I civilă, Curtea de Apel Alba Iulia — Secția I civilă, o parte a judecătorilor Tribunalului București — Secția a VIII-a conflicte de muncă și asigurări sociale, Tribunalul Ilfov, Tribunalul Teleorman — Secția conflicte de muncă, asigurări sociale și contencios administrativ și fiscal, Curtea de Apel Cluj — Secția a IV-a litigii de muncă, Curtea de Apel Craiova, Curtea de Apel Galați — Secția pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale, Tribunalul Vrancea — Secția I civilă, Tribunalul Iași — Secția I civilă, Tribunalul Vaslui, Curtea de Apel Pitești.

45. Într-o a doua orientare jurisprudențială s-a apreciat că Regulamentul-cadru aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 153/2018 se aplică doar personalului din domeniul sanitar și al asistenței sociale, cuprins în anexa nr. II la Legea-cadru nr. 153/2017, lege care exclude posibilitatea combinării sporurilor prevăzute într-o anexă cu salariul stabilit în temeiul altei anexe, că reclamanții nu se încadrează în categoria personalului care poate beneficia de sporul de 50-75% pentru condiții de muncă deosebit de periculoase, de acesta beneficiind numai personalul profesionist care își desfășoară activitatea exclusiv în unitățile de asistență socială/centre cu sau fără personalitate juridică/servicii sociale, cu cazare/fără cazare, și care acordă servicii persoanelor cu handicap psihic sau mintal; s-a mai reținut inexistența unui temei legal în baza căruia instanța să se substituie ordonatorului de credite în procedura

de stabilire în concret a sporului, neputând fi solicitate sporuri mai mari decât cele stabilite prin act administrativ decât prin contestarea acestuia, sau inexistența premiselor acordării acestor sporuri întrucât nu s-au realizat buletinele de expertizare.

46. În sensul acestei orientări a practicii au fost depuse hotărâri judecătorești și au fost exprimate opinii teoretice de către Curtea de Apel Bacău, Tribunalul Brașov — Secția I civilă, o parte a judecătorilor Tribunalului București — Secția a VIII-a conflicte de muncă și asigurări sociale, Curtea de Apel Timișoara, Curtea de Apel Ploiești — Secția I civilă.

47. Celelalte curți de apel nu au identificat practică judiciară în materie și nici nu au comunicat opinii teoretice.

48. *Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție* a comunicat că la nivelul Secției judiciare — Serviciul judiciar civil nu se verifică în prezent practică judiciară în vederea promovării unui eventual recurs în interesul legii în problema de drept ce formează obiectul sesizării.

VIII. Jurisprudența Curții Constituționale

49. Curtea Constituțională a respins, ca inadmisibile, prin Decizia nr. 713 din 6 octombrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 120 din 4 februarie 2021, prin Decizia nr. 663 din 29 septembrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 67 din 21 ianuarie 2021, și prin Decizia nr. 893 din 16 decembrie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 175 din 22 februarie 2022, excepțiile de neconstituționalitate privind dispozițiile art. 14 din anexa nr. II la Legea-cadru nr. 153/2017, cu motivarea că angajatorul autoarelor excepției nu se încadrează în categoria unităților de asistență socială/centre cu sau fără cazare, ci în categoria unităților sanitare, iar prevederile legale invocate nu au legătură cu soluționarea cauzei în care a fost invocată excepția, în sensul că nu sunt aplicabile în cauză.

50. În prezent, pe rolul instanței de contencios constituțional se află 11 dosare în fază de raport, care au ca obiect excepția de neconstituționalitate a acestor dispoziții legale.

IX. Raportul asupra chestiunii de drept

51. Prin raportul întocmit, judecătorii-raportori, constatând îndeplinite condițiile de admisibilitate a sesizării, au apreciat că personalul care își desfășoară activitatea în condiții deosebit de periculoase, prevăzut la articolul unic pct. I lit. A din anexa nr. 9 la Regulamentul-cadru aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 153/2018, salarizat potrivit anexei nr. II la Legea-cadru nr. 153/2017, are dreptul la acordarea sporului pentru condiții deosebit de periculoase de la 50% până la 75% din salariul de bază, prevăzut de art. 14 alin. (1) lit. a) capitolul II din anexa nr. II la Legea-cadru nr. 153/2017 și articolul unic pct. I lit. A din anexa nr. 9 la Regulamentul-cadru aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 153/2018, în baza buletinelor de determinare sau, după caz, expertizare, emise de către autoritățile abilitate în acest sens, dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute de Legea-cadru nr. 153/2017 și Regulamentul-cadru aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 153/2018, obligația stabilirii cuantumului concret al sporului pentru condiții deosebit de periculoase revenind ordonatorului de credite.

X. Înalta Curte de Casație și Justiție

X.1. Asupra admisibilității sesizării

52. Prezentele sesizări conexe au fost formulate în temeiul dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 62/2024, prin care au fost prevăzute norme speciale pentru sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, în procesele privind stabilirea și/sau plata drepturilor salariale sau de natură salarială ale personalului plătit din fonduri publice, inclusiv cele privind obligarea la emiterea actelor administrative sau privind anularea actelor administrative emise pentru acest

personal sau/și cele privind raporturile de muncă și de serviciu ale acestui personal, în procesele privind stabilirea și/sau plata drepturilor la pensie, inclusiv cele rezultate din actualizarea/recalcularea/revizuirea drepturilor la pensie sau/și cele privind alte prestații de asigurări sociale ale personalului prevăzut la alin. (1), indiferent de natura și obiectul proceselor prevăzute la alin. (1) și (2), de calitatea părților ori de instanța competentă să le soluționeze (art. 1).

53. Potrivit art. 2 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024: „(1) Dacă în cursul judecății proceselor prevăzute la art. 1, completul de judecată investit cu soluționarea cauzei în primă instanță sau în calea de atac, verificând și constatând că asupra unei chestiuni de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și aceasta nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată.”

54. Dispozițiile acestui act normativ se completează, potrivit art. 4 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024, cu cele ale Codului de procedură civilă.

55. În ceea ce privește sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, dispozițiile art. 519 din Codul de procedură civilă prevăd următoarele: „Dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată.”

56. Potrivit dispozițiilor art. 520 alin. (1) din Codul de procedură civilă, „Sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție se face de către completul de judecată după debateri contradictorii, dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute la art. 519, prin încheiere care nu este supusă niciunei căi de atac. Dacă prin încheiere se dispune sesizarea, aceasta va cuprinde motivele care susțin admisibilitatea sesizării potrivit dispozițiilor art. 519, punctul de vedere al completului de judecată și al părților”.

57. În mod diferit de sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile prevăzută de art. 519 din Codul de procedură civilă, în procedura reglementată de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024 nu mai este prevăzută condiția noutății chestiunii de drept invocate, iar sesizarea poate fi formulată de completurile de judecată investite cu soluționarea cauzei atât în primă instanță, cât și în calea de atac.

58. În raport cu dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 62/2024, care se completează cu cele ale Codului de procedură civilă, rezultă că pentru sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile se impune a fi întrunită cumulativ următoarele condiții de admisibilitate:

— existența unei cauze aflate în curs de judecată, în primă instanță sau în calea de atac;

— obiectul cauzei să fie stabilirea și/sau plata drepturilor salariale sau de natură salarială ale personalului plătit din fonduri publice, inclusiv cele privind obligarea la emiterea actelor administrative sau privind anularea actelor administrative emise pentru acest personal sau/și cele privind raporturile de muncă și de serviciu ale acestui personal, stabilirea și/sau plata drepturilor la pensie, inclusiv cele rezultate din actualizarea/recalcularea/

revizuirea drepturilor la pensie sau/și cele privind alte prestații de asigurări sociale ale personalului plătit din fonduri publice;

— existența unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată;

— Înalta Curte de Casație și Justiție să nu fi statuat asupra chestiunii de drept și aceasta să nu facă obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

59. Din punct de vedere formal, întrucât, potrivit art. 4 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2004, dispozițiile ordonanței de urgență se completează cu cele ale Codului de procedură civilă, încheierea de sesizare trebuie să cuprindă motivele care susțin admisibilitatea sesizării, precum și punctul de vedere al completului de judecată și punctele de vedere ale părților, conform art. 520 alin. (1) teza a doua din Codul de procedură civilă.

60. Pentru examinarea sesizărilor conexate, se constată că modalitatea de formulare a întrebărilor impune, cu prioritate, pentru a primi un răspuns adecvat și util, reformularea acestora, astfel încât să reflecte probleme de drept punctuale, de natură să conducă la o dezlegare de principiu, întrucât sesizarea trebuie să vizeze exclusiv probleme de interpretare a legii, și nu elemente particulare ale cauzei deduse judecății.

61. Dezlegarea ce poate fi dată prin activarea acestui mecanism de unificare a practicii judiciare trebuie să fie una de principiu, prin interpretarea *in abstracto* a unor dispoziții legale, iar nu determinarea unui anumit mod de aplicare a reglementării legale la o situație litigioasă ori rezolvarea unor chestiuni ce țin de particularitățile cauzei.

62. Având în vedere cele menționate, conținutul încheierilor de sesizare și dispozițiile legale aplicabile, întrebările reformulate sunt următoarele:

„În interpretarea și aplicarea art. 14 alin. (1) lit. a) capitolul II anexa nr. II din Legea-cadru nr. 153/2017 și a articolului unic pct. I lit. A anexa nr. 9 din Regulamentul-cadru aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 153/2018, să se stabilească:

— categoriile de personal pentru care aceste dispoziții prevăd acordarea sporului pentru condiții deosebit de periculoase, dacă acest spor poate fi acordat personalului salarizat conform anexei nr. VIII — Familia ocupațională de funcții bugetare «Administrație» din Legea-cadru nr. 153/2017;

— dreptul personalului prevăzut de lege la acordarea sporului pentru condiții deosebit de periculoase prevăzut de aceste dispoziții, posibilitatea instanței de a stabili cuantumul concret, acordarea sporului în funcție și de buletinele de determinare sau, după caz, expertizare, emise de către autoritățile abilitate în acest sens, sau independent de acestea;

— acordarea sporului în condițiile existenței unui act administrativ necontestat de stabilire a drepturilor salariale.”

63. Aspectele concrete din întrebările formulate, referitoare la funcțiile deținute de reclamant, atribuțiile din fișa postului, îndeplinirea condițiilor de acordare a sporurilor, în raport cu locul în care își desfășoară activitatea, conținutul buletinelor de expertizare, criteriile care trebuie avute în vedere, existența unui act administrativ emis anterior Legii-cadru nr. 153/2017, privind stabilirea unui spor pentru condiții vătămătoare, vizează aplicarea legii la situațiile de fapt deduse judecății, astfel cum acestea trebuie stabilite prin probatoriul administrat, adică vizează soluționarea fondului cererilor de chemare în judecată.

64. Interpretarea și aplicarea legii în scopul soluționării unei cauze, folosind metodele de interpretare a normelor juridice, în raport cu situația de fapt și circumstanțele proprii fiecărui litigiu, corespunzător poziției procesuale adoptate de părțile litigiului, revin instanței de judecată care a fost investită cu soluționarea cauzei, sunt în sfera de competență a acesteia și nu a completului sesizat în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

65. Examinând îndeplinirea condițiilor de admisibilitate de către sesizările din prezenta cauză, referitoare, în esență, la acordarea sporului pentru condiții deosebit de periculoase prevăzut de art. 14 alin. (1) lit. a) capitolul II din anexa nr. II la Legea-cadru nr. 153/2017 și de articolul unic pct. I lit. A din anexa nr. 9 la Regulamentul-cadru aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 153/2018, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept constată că sunt îndeplinite primele două condiții, cauzele în care au fost formulate sesizările conexate fiind în curs de judecată pe rolul tribunalelor, care judecă în primă instanță, conform prevederilor art. 95 pct. 1 din Codul de procedură civilă și art. 269 din Codul muncii, iar obiectul acestora privește stabilirea și/sau plata drepturilor salariale ale personalului plătit din fonduri publice, și anume:

— cererea formulată de un sindicat, în numele membrilor săi, personal contractual care își desfășoară activitatea în centre fără personalitate juridică ale direcției generale de asistență socială și protecția copilului, prin care se solicită obligarea acesteia din urmă la acordarea sporului de 50% pentru condiții deosebit de periculoase, aplicat la salariul de bază, conform dispozițiilor pct. I lit. A subpct. 1 și 3 din anexa nr. 9 la Regulamentul-cadru aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 153/2018, emiterea dispozițiilor de acordare a acestuia, calculul și plata despăgubirilor bănești echivalente neacordării acestui spor;

— cererea de chemare în judecată prin care reclamanta, angajată în funcția de magazioner, pe perioadă nedeterminată, la un centru care face parte din cadrul direcției generale de asistență socială și protecția copilului, a solicitat obligarea acesteia la plata sporului pentru condiții deosebit de periculoase de 50% din salariul de bază, având în vedere prevederile art. 14 alin. (1) lit. a) din anexa nr. II la Legea-cadru nr. 153/2017;

— cererea de chemare în judecată prin care reclamantii au solicitat obligarea părții direcției generale de asistență socială și protecția copilului la plata sporului pentru condiții deosebit de periculoase (în cuantum de la 50% până la 75% din salariul de bază), demararea demersurilor în vederea obținerii buletinelor de expertizare pentru reclamantii ale căror locuri de muncă s-au modificat la o anume dată, obligarea părții la stabilirea cuantumului sporului pentru condiții deosebit de periculoase, cu încadrarea în limitele prevăzute de art. 14 alin. (1) lit. a) capitolul II din anexa nr. II la Legea-cadru nr. 153/2017, coroborat cu pct. I lit. A din anexa nr. 9 la Regulamentul-cadru aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 153/2018.

66. Cea de-a patra condiție de admisibilitate este, de asemenea, îndeplinită, cu privire la interpretarea și aplicarea art. 14 alin. (1) lit. a) capitolul II din anexa nr. II la Legea-cadru nr. 153/2017 și a articolului unic pct. I lit. A din anexa nr. 9 la Regulamentul-cadru aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 153/2018, întrucât Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat prin pronunțarea unei decizii în recurs în interesul legii sau a unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unei chestiuni de drept și, de asemenea, nu există un recurs în interesul legii în curs de soluționare având ca obiect problemele de drept care formează obiectul prezentelor sesizări.

67. În ceea ce privește cea de-a treia condiție, existența unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată, având în vedere faptul că procedura sesizării instanței supreme cu dezlegarea unei chestiuni de drept se circumscrie unui incident procedural ivit în cursul unui proces aflat în desfășurare, admisibilitatea procedurii hotărâri prealabile este condiționată, pe de o parte, de existența unei chestiuni de drept, iar, pe de altă parte, de împrejurarea ca interpretarea pe care o va da instanța supremă să producă consecințe juridice de natură să determine soluționarea pe fond a cauzei.

68. Având în vedere obiectul cererilor de chemare în judecată, prin care se solicită, în esență, obligarea părților la acordarea sporului pentru condiții deosebit de periculoase prevăzut de art. 14 alin. (1) lit. a) capitolul II din anexa nr. II la Legea-cadru nr. 153/2017 și articolul unic pct. I lit. A din anexa nr. 9 la Regulamentul-cadru aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 153/2018 sau plata drepturilor salariale aferente acestui spor, de lămurirea modului de interpretare și aplicare a acestor dispoziții depinde soluționarea pe fond a celor trei cauze.

69. Deși dispozițiile noului act normativ, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024, și cele ale art. 519 din Codul de procedură civilă nu definesc sintagma „chestiune de drept”, în jurisprudența constantă a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept¹, în aplicarea dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, s-a stabilit că aceasta trebuie să fie o problemă de drept reală, în sensul că norma de drept disputată este îndoielnică, lacunară sau neclară, legată de posibilitatea de a interpreta diferit un text de lege, din cauză că textul de lege este incomplet sau nu este corelat cu alte dispoziții legale.

70. Procedura hotărârii prealabile vizează rezolvarea de principiu a unei probleme de drept reale, esențiale și controversate, care se impune cu evidență a fi lămurită și care prezintă o dificultate în măsură să reclame intervenția instanței supreme în scopul rezolvării de principiu și al înlăturării oricărei incertitudini care ar putea plana asupra securității raporturilor juridice deduse judecății², având menirea de a elimina riscul apariției unei practici neunitare.

71. Intrarea în vigoare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 62/2024 nu justifică admisibilitatea sesizării pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile în situația în care sesizarea nu privește dezlegarea de principiu a unei chestiuni de drept reale, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată, în sensul celor menționate, dispozițiile art. 2 alin. (1) din acest normativ referindu-se, similar art. 519 din Codul de procedură civilă, la existența unei „chestiuni de drept”.

72. Pentru a stabili existența unei chestiuni de drept, dacă se urmărește o dezlegare de principiu a unor probleme de drept reale, rezultate din dispoziții normative care pot primi interpretări diferite prin hotărâri judecătorești, sau dacă se urmărește, în fapt, să se soluționeze o simplă problemă de interpretare a unor dispoziții legale sau chiar litigiul în cauză, sunt relevante considerentele care au determinat instanța de judecată investită cu soluționarea cauzei să sesizeze Înalta Curte de Casație și Justiție cu problema de drept.

73. În acest scop, dispozițiile art. 520 din Codul de procedură civilă, care se aplică în completarea celor din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024, astfel cum prevăd chiar dispozițiile art. 4 din acest din urmă act normativ, prevăd ca în încheierea de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție să se regăsească motivele care susțin admisibilitatea sesizării și punctul de vedere al completului de judecată, prin care să se argumenteze în concret necesitatea pronunțării hotărârii prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, și punctele de vedere ale părților.

74. Motivele care susțin admisibilitatea sesizării se referă la identificarea în concret a chestiunii de drept care necesită interpretare, la prezentarea modului diferit în care normele de drept îndoielnice, lacunare sau neclare pot fi interpretate, și la măsura în care acesta depășește obligația instanței investite cu soluționarea cauzei să interpreteze și să aplice legea în vederea soluționării litigiului. Exprimarea punctului de vedere al instanței

de trimitere contribuie, de asemenea, la a se stabili inclusiv dacă sunt întrunite condițiile de admisibilitate a sesizării.

75. Afirmarea faptului că sunt îndeplinite toate condițiile de admisibilitate pentru sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție și a faptului că de modalitatea de interpretare a chestiunilor de drept menționate depinde în tot soluționarea cauzei, enunțarea problemelor de drept, fără a se preciza în ce constă neclaritatea acestora sau posibilele interpretări contradictorii, nu sunt suficiente, fiind necesară nu numai menționarea problemei de drept și exprimarea unui punct de vedere, dar și prezentarea concretă a argumentelor pentru care există o dificultate reală de interpretare care justifică o dezlegare de principiu de către instanța supremă. În ceea ce privește exprimarea unui punct de vedere, în prima sesizare acesta nu este expus, în cea de-a doua sesizare și cea de-a treia sesizare instanțele de trimitere prezintă în mod succint punctul de vedere.

76. Față de cele menționate, se constată că una dintre problemele de drept nu îndeplinește cerințele necesare pentru a fi considerată chestiune de drept, întrucât își găsește răspunsul în jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție, în mecanismele de unificare a jurisprudenței, rezultând în mod evident că nu constituie o problemă de drept reală care să impună intervenția instanței supreme.

77. Prezintă aceste caracteristici problema de drept referitoare la acordarea sporului în condițiile existenței unui act administrativ necontestat de stabilire a drepturilor salariale.

78. Deși instanța de trimitere nu indică un temei legal, dispozițiile legale aplicabile sunt cele ale art. 37 din Legea-cadru nr. 153/2017, potrivit căreia: „(1) *Soluționarea contestațiilor în legătură cu stabilirea salariilor de bază/soldelor de funcție/salariilor de funcție/indemnizațiilor de încadrare, a sporurilor, a creșterilor salariale, a premiilor și a altor drepturi care se acordă potrivit prevederilor prezentei legi este de competența ordonatorilor de credite.* (2) *Contestația poate fi depusă în termen de 20 de zile calendaristice de la data comunicării actului administrativ de stabilire a drepturilor salariale, la sediul ordonatorului de credite.* (3) *Ordonatorii de credite soluționează contestațiile în termen de 30 de zile calendaristice.* (4) *Împotriva modului de soluționare a contestației persoana nemulțumită se poate adresa instanței de contencios administrativ sau, după caz, instanței judecătorești competente potrivit legii, în termen de 30 de zile calendaristice de la data comunicării soluționării contestației. Instanța se pronunță de urgență și cu precădere*”.

79. Anterior Legii-cadru nr. 153/2017, dispoziții similare au fost prevăzute de Legea-cadru nr. 330/2009 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice, cu modificările ulterioare (Legea-cadru nr. 330/2009), în prezent abrogată prin Legea-cadru nr. 284/2010, și anume de art. 34, potrivit căruia: „(1) *Soluționarea contestațiilor în legătură cu stabilirea salariilor de bază individuale, a sporurilor, a premiilor și a altor drepturi care se acordă potrivit prevederilor prezentei legi este de competența ordonatorilor de credite.* (2) *Contestația poate fi depusă în termen de 5 zile de la data luării la cunoștință a actului administrativ de stabilire a drepturilor salariale, la sediul ordonatorului de credite.* (3) *Ordonatorii de credite vor soluționa contestațiile în termen de 10 zile.* (4) *Împotriva măsurilor dispuse potrivit prevederilor alin. (1) persoana nemulțumită se poate adresa instanței de contencios administrativ sau, după caz, instanței judecătorești competente potrivit legii, în termen de 30 de zile de la data comunicării soluționării contestației*”.

¹ Decizia nr. 52 din 3 iulie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 764 din 26 septembrie 2017; Decizia nr. 24 din 2 martie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 547 din 25 iunie 2020, paragraful 67.

² Decizia nr. 4 din 14 aprilie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 437 din 16 iunie 2014.

80. Or, cu privire la aceste dispoziții, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul competent să judece recursul în interesul legii, prin Decizia nr. 9 din 29 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 988 din 13 decembrie 2017 (Decizia nr. 9 din 29 mai 2017), a stabilit că:

„În interpretarea unitară a dispozițiilor art. 34 din Legea nr. 330/2009, art. 30 din Legea nr. 284/2010, art. 7 din Legea nr. 285/2010 și ale art. 11 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014, dispozițiile legale nu instituie o procedură prealabilă sesizării instanțelor din cadrul jurisdicției muncii cu acțiuni având ca obiect obligarea angajatorilor la plata, în temeiul legii, a unor drepturi salariale care nu sunt recunoscute prin acte ale ordonatorilor de credite ori prin contracte individuale de muncă sau acte adiționale la acestea din urmă.

Respinge, ca inadmisibilă, solicitarea de a interpreta aceleași prevederi legale (în ipoteza unui răspuns că prevederile legale nu instituie o procedură prealabilă sesizării instanțelor din cadrul jurisdicției muncii) în sensul de a stabili dacă instanțele din cadrul jurisdicției muncii pot obliga angajatorii la plata, în temeiul legii, a unor drepturi salariale care nu sunt recunoscute prin acte ale ordonatorilor de credite sau prin contractele individuale de muncă ori prin acte adiționale la acestea din urmă”.

81. Pentru pronunțarea acestei decizii, instanța supremă a reținut, în esență, următoarele:

„45. Dacă angajatorul a emis și a comunicat decizia de stabilire a salariilor, salariatul trebuie să urmeze procedura specială obligatorie, statornicită de legile salarizării în vigoare la momentul respectiv.

46. De asemenea, angajații trebuie să urmeze procedura prealabilă atunci când sesizează instanța de contencios administrativ cu acțiuni ce au ca obiect anularea/revocarea/modificarea actelor administrative — comunicate — prin care angajatorii (...) au făcut încadrarea/reîncadrarea personalului plătit din fonduri publice și au stabilit drepturile salariale ce se acordă potrivit acestei încadrări/reîncadrări, respectiv au stabilit salariile de bază.

47. Rolul procedurii descrise în legile de salarizare este tocmai asigurarea posibilității ordonatorului de credite de a corecta rapid orice eroare în stabilirea salariilor.

48. Per a contrario, nu fac obiectul procedurii de contestare administrativă alte categorii de drepturi (sporuri, compensații, ajutoare) reglementate de lege, ce pot intra în venitul brut al salariatului, nerecunoscute de angajator, și nici eventualele solicitări de acordare retroactivă a oricăror drepturi salariale, pentru aceste situații este aplicabil dreptul comun care permite formularea unei acțiuni directe la instanța competentă a statua asupra litigiilor privind drepturile salariale pretinse de părți, recunoscute sau nu de ordonatorii de credite.

49. Prin urmare, atunci când pretențiile angajaților nu rezultă dintr-o încadrare/reîncadrare pretins nelegală, ci vizează obligarea angajatorului la plata unor drepturi salariale neacordate, precum și atunci când angajatorul nu a emis un act administrativ/act adițional la contractul individual de muncă ori actul respectiv nu a fost comunicat angajaților, admisibilitatea cererii de chemare în judecată cu care salariatul a investit instanța specializată în litigii de muncă nu este condiționată de parcurgerea procedurii prealabile.

(...)

56. (...) premisa recursului în interesul legii este aceea de a înlătura practica neunitară, prin interpretarea și aplicarea unitară a legii.

57. Per a contrario, nu este asigurată această premisă dacă sesizarea privește doar modalitatea în care, în lumina unei

interpretări anterioare, stabilind circumstanțele unei cauze — atribut exclusiv al instanței sesizate cu litigiul — instanțele realizează aplicarea dispoziției cu caracter general și impersonal la cazul concret cu care au fost investite.

58. A stabili dacă instanțele din cadrul jurisdicției muncii pot obliga angajatorii la plata, în temeiul legii, a unor drepturi salariale care nu sunt recunoscute prin acte ale ordonatorilor de credite ori prin contracte individuale de muncă sau acte adiționale la acestea din urmă nu reprezintă, așadar, o problemă de interpretare a legii, ci doar un exercițiu al aplicării sale”.

82. Având în vedere că aceste două reglementări sunt similare sub aspectul procedurii instituite, cu excepția termenelor stabilite pentru contestare și soluționare, iar instanța supremă a statuat prin Decizia nr. 9 din 29 mai 2017 asupra problemei de drept în discuție, raționamentul juridic și argumentele care au stat la baza acesteia sunt aplicabile *mutatis mutandis* și în legătură cu problema de drept din prezentele sesizări, care se referă la dispozițiile art. 37 alin. (1) din Legea-cadru nr. 153/2017, pentru identitate de rațiune păstrându-și valabilitatea reperele de analiză stabilite prin decizia menționată.

83. În jurisprudența Înaltei Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept³ s-a reținut ca fiind inadmisibilă sesizarea, în situația în care, deși deciziile obligatorii pronunțate în cadrul mecanismelor de unificare jurisprudențială au avut în vedere legislația anterioară, statuările instanței supreme se impun, pentru identitate de rațiune, de vreme ce noua reglementare a păstrat soluția anterioară a legiuitorului.

84. În ceea ce privește celelalte probleme de drept, în raport cu împrejurarea că hotărârile judecătorești comunicate de curțile de apel evidențiază că nu s-a format o jurisprudență unitară și constantă în legătură cu interpretarea și aplicarea art. 14 alin. (1) lit. a) capitolul II din anexa nr. II la Legea-cadru nr. 153/2017 și a articolului unic pct. I lit. A din anexa nr. 9 la Regulamentul-cadru aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 153/2018, rezultând, din argumentele prezentate, existența unor probleme de drept reale, soluționate neunitar, ce se identifică și în prezentele sesizări, în raport cu cererile și apărările formulate de părțile în litigiu și punctele de vedere exprimate în cea de-a doua și cea de-a treia sesizare, care prezintă caracteristicile unor chestiuni de drept determinate de dispoziții neclare, lacunare, susceptibile de interpretări diferite, vor fi dezlegate pe fond chestiunile de drept referitoare la:

— categoriile de personal pentru care art. 14 alin. (1) lit. a) capitolul II din anexa nr. II la Legea-cadru nr. 153/2017 și articolul unic pct. I lit. A din anexa nr. 9 la Regulamentul-cadru aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 153/2018 prevăd acordarea sporului pentru condiții deosebit de periculoase, dacă acest spor poate fi acordat personalului salariat conform anexei nr. VIII — Familia ocupațională de funcții bugetare „Administrație” din Legea-cadru nr. 153/2017;

— dreptul personalului prevăzut de lege la acordarea sporului pentru condiții deosebit de periculoase prevăzut de aceste dispoziții, posibilitatea instanței de a stabili cuantumul concret, acordarea sporului în funcție și de concluziile din buletinele de determinare sau, după caz, expertizare, emise de către autoritățile abilitate în acest sens, sau independent de acestea.

X.2. Asupra fondului sesizărilor conexe

85. Dezlegarea acestor chestiuni de drept necesită interpretarea dispozițiilor din Legea-cadru nr. 153/2017 și din Regulamentul-cadru aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 153/2018. Interpretarea coroborată a tuturor acestor dispoziții conduce la concluziile ce vor fi expuse în continuare.

³ Decizia nr. 71 din 11 octombrie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1156 din 6 decembrie 2021.

86. Legea-cadru nr. 153/2017 are ca obiect de reglementare stabilirea unui nou sistem de salarizare pentru personalul din sectorul bugetar plătit din bugetul general consolidat al statului. Începând cu data de 1 iulie 2017, data intrării în vigoare a legii, potrivit art. 1 alin. (3) din Legea-cadru nr. 153/2017, drepturile salariale ale personalului plătit din bugetul general consolidat al statului sunt și rămân, în mod exclusiv, cele prevăzute în lege, iar conform art. 12: „(1) *Salariile de bază, soldele de funcție/salariile de funcție, soldele de grad/salariile gradului profesional deținut, gradațiile, soldele de comandă/salariile de comandă, indemnizațiile de încadrare și indemnizațiile lunare se stabilesc potrivit prevederilor prezentei legi și anexelor nr. I-IX, astfel încât, împreună cu celelalte elemente ale sistemului de salarizare, să se încadreze în fondurile aprobate de la bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale de stat, bugetele locale și bugetele fondurilor speciale pentru cheltuielile de personal, în vederea realizării obiectivelor, programelor și proiectelor stabilite*”.

87. Salariul de bază este definit de art. 7 lit. a) din Legea-cadru nr. 153/2017 ca suma de bani la care are dreptul lunar personalul plătit din fonduri publice, corespunzător funcției, gradului/treptei profesional(e), gradației, vechimii în specialitate, astfel cum este stabilită în anexele nr. I-IX ale legii, iar salariul lunar, potrivit art. 7 lit. e) din Legea-cadru nr. 153/2017, cuprinde salariul de bază/indemnizația lunară sau indemnizația de încadrare, compensațiile, indemnizațiile, sporurile, adaosurile, primele, premiile, precum și celelalte elemente ale sistemului de salarizare corespunzătoare fiecărei categorii de personal din sistemul bugetar.

88. Sporul, element al sistemului de salarizare, reprezintă, potrivit art. 7 lit. i) din Legea-cadru nr. 153/2017, un element al salariului lunar/soldei lunare, acordat ca procent la salariul de bază, solda de funcție/salariul de funcție, indemnizația de încadrare, în condițiile legii, pentru fiecare categorie de personal.

89. Potrivit art. 9 din Legea-cadru nr. 153/2017, în anexele nr. I-IX sunt prevăzute salariile de bază, soldele de funcție/salariile de funcție, soldele de grad/gradului profesional deținut, gradațiile, soldele de comandă/salariile de comandă, indemnizațiile de încadrare și indemnizațiile lunare, sporurile și alte drepturi salariale specifice fiecărui domeniu de activitate corespunzător celor 7 familii ocupaționale de funcții bugetare, pentru personalul din autoritățile și instituțiile publice finanțate integral din venituri proprii, precum și pentru funcțiile de demnitate publică.

90. În urma adoptării noului cadru legislativ, s-a procedat la reîncadrarea personalului salarizat, potrivit art. 36 alin. (1) din Legea-cadru nr. 153/2017, „*pe noile funcții, grade/trepte profesionale, gradație corespunzătoare vechimii în muncă și vechime în specialitate/vechime în învățământ avute, cu stabilirea salariilor de bază, soldelor de funcție/salariilor de funcție, indemnizațiilor de încadrare și indemnizațiilor lunare potrivit art. 38*”, iar în cazul în care funcția deținută nu era regăsită în noua lege, reîncadrarea urma a se realiza pe una dintre funcțiile prevăzute în anexe, potrivit alin. (2) al art. 36 din același act normativ.

91. Pentru a se efectua reîncadrarea pe noile funcții, legiuitorul a apelat, ca regulă, la criteriul domeniului de activitate al autorității sau instituției angajatoare, corespunzător celor 7 familii ocupaționale de funcții bugetare prevăzute în anexele la lege: nr. I — „Învățământ”; nr. II — „Sănătate și asistență socială”; nr. III — „Cultură”; nr. IV — „Diplomație”; nr. V — „Justiție”; nr. VI — „Apărare, ordine publică și securitate națională”; nr. VIII — „Administrație”. Anexa nr. VII cuprinde

reglementări specifice personalului din autoritățile și instituțiile publice finanțate integral din venituri proprii, aflate în subordinea, sub autoritatea, în coordonarea Guvernului, ministerelor și a celorlalte organe de specialitate ale administrației publice centrale și locale, din cele aflate în coordonarea prim-ministrului, precum și din cele aflate sub controlul Parlamentului.

92. În secțiunea a 3-a din capitolul II — Salarizarea din Legea-cadru nr. 153/2017 sunt prevăzute sporul pentru munca de noapte, sporul pentru munca suplimentară, sporul pentru persoanele cu handicap, iar în ceea ce privește sporurile pentru condiții de muncă, potrivit art. 23 — Sporul pentru condiții de muncă, „*Locurile de muncă și categoriile de personal, precum și mărimea concretă a sporului pentru condiții de muncă prevăzute în anexele nr. I-VIII și condițiile de acordare a acestuia se stabilesc, în cel mult 60 de zile de la publicarea prezentei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I, prin regulament-cadru elaborat de către fiecare dintre ministerele coordonatoare ale celor 6 domenii de activitate bugetară, respectiv învățământ, sănătate și asistență socială, cultură, diplomație, justiție, administrație, de către instituțiile de apărare, ordine publică și securitate națională, precum și de către autoritățile publice centrale autonome, care se aprobă prin hotărâre a Guvernului, la propunerea fiecăruia dintre ministerele coordonatoare, a fiecăreia dintre instituțiile de apărare, ordine publică și securitate națională sau a fiecăreia dintre autoritățile publice centrale autonome, cu avizul Ministerului Muncii și Justiției Sociale și al Ministerului Finanțelor Publice și cu consultarea federațiilor sindicale reprezentative domeniului de activitate*”.

93. De asemenea, conform art. 24 din Legea-cadru nr. 153/2017, „*Limita maximă a sporurilor, compensațiilor, indemnizațiilor, adaosurilor, majorărilor, primelor, premiilor și a altor elemente ale venitului salarial specific fiecărui domeniu de activitate este prevăzută în prezenta lege și în anexele nr. I-VIII*”, iar potrivit art. 25 alin. (2) din aceeași lege-cadru, „(2) *Prin excepție de la prevederile alin. (1), pentru instituțiile din sistemul sanitar și de asistență socială și cele din sistemul de apărare, ordine publică și securitate națională, suma sporurilor, compensațiilor, adaosurilor, primelor, premiilor și indemnizațiilor, inclusiv cele pentru hrană și vacanță, acordate cumulativ pe total buget pentru fiecare ordonator principal de credite nu poate depăși 30% din suma salariilor de bază, a soldelor de funcție/salariilor de funcție, soldelor de grad/salariilor gradului profesional deținut, gradațiilor și a soldelor de comandă/salariilor de comandă și a indemnizațiilor lunare, după caz*”.

94. Anexa nr. II din Legea-cadru nr. 153/2017 privește familia ocupațională de funcții bugetare „Sănătate și asistență socială”. Art. 14 alin. (1) din capitolul II — Reglementări specifice personalului din sănătate, din unitățile de asistență medico-socială și din unitățile de asistență socială/servicii sociale din anexa nr. II — Familia ocupațională de funcții bugetare „Sănătate și asistență socială” din Legea-cadru nr. 153/2017 prevede faptul că în unitățile de asistență socială/centre cu sau fără cazare, în raport cu condițiile în care se desfășoară activitatea, pot fi acordate, cu respectarea prevederilor legale, următoarele categorii de sporuri: a) pentru condiții deosebit de periculoase; b) pentru condiții grele de muncă; c) pentru personalul care lucrează în unități de asistență socială aflate în localități izolate, situate la altitudine, care au căi de acces dificile sau unde atragerea personalului se face cu greutate; d) pentru condiții periculoase sau vătămătoare; e) pentru activități care se desfășoară în condiții deosebite, cum ar fi stres sau risc; f) pentru asistenții maternali profesioniști, pentru al II-lea copil dat în plasament; g) pentru asistenții maternali profesioniști, pentru asigurarea continuității în muncă.

95. Sporul pentru condiții deosebit de periculoase, de până la 75% din salariul de bază, este prevăzut de art. 14 alin. (1) lit. a) din capitolul II din anexa nr. II la Legea-cadru nr. 153/2017 pentru unitățile de asistență socială/centre cu sau fără cazare, în raport cu condițiile în care se desfășoară activitatea, pentru personalul care își desfășoară activitatea în centrele de recuperare și reabilitare neuropsihiatrică/alte centre rezidențiale pentru persoane cu afecțiuni neuropsihiatrice, în module de reabilitare comportamentală, precum și în unitățile de asistență socială în care sunt îngrijiți bolnavii cu TBC, SIDA sau cu nevoi de recuperare neuromotorie, neuropsihomotorie, neuromusculară și neurologic.

96. Potrivit art. 14 alin. (2) capitolul II din anexa nr. II la Legea-cadru nr. 153/2017, însă, *„(2) Locurile de muncă, categoriile de personal, mărimea concretă a sporului, precum și condițiile de acordare a acestuia se stabilesc de către ordonatorul de credite, cu consultarea sindicatelor sau, după caz, a reprezentanților salariaților, în limita prevederilor din regulamentul elaborat potrivit prezentei legi, având la bază buletinele de determinare sau, după caz, expertizare, emise de către autoritățile abilitate în acest sens”.*

97. În temeiul art. 23 — Sporul pentru condiții de muncă — din Legea-cadru nr. 153/2017 a fost adoptată Hotărârea Guvernului nr. 153/2018.

98. Conform art. 3 din acest act normativ, în aplicarea prevederilor art. 2 și 4 din Legea-cadru nr. 153/2017, *„ordonatorii principali de credite iau măsurile necesare pentru conformarea prevederilor, astfel încât suma sporurilor, compensațiilor, adaosurilor, primelor, premiilor și indemnizațiilor, acordate cumulativ pe total buget pentru fiecare ordonator principal de credite, să nu depășească 30% din suma salariilor de bază, a soldelor de funcție/salariilor de funcție, soldelor de grad/salariilor gradului profesional deținut, gradațiilor și a soldelor de comandă/salariilor de comandă și a indemnizațiilor lunare, după caz”, iar potrivit art. 13 din Regulamentul-cadru aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 153/2018, „Sporurile prevăzute în anexele la prezentul regulament-cadru se acordă cu încadrarea în sumele prevăzute pentru cheltuieli de personal aprobate prin bugetul anual de venituri și cheltuieli, cu avizul sindicatelor reprezentative la nivel de unitate/sindicatelor afiliate la o federație reprezentativă pe grup de unități/sector sau, după caz, a reprezentanților salariaților”.*

99. Sporurile prevăzute în Regulamentul-cadru constituie o formă de diferențiere a salarizării personalului în funcție de condițiile specifice de desfășurare a activității. Potrivit art. 2 din Regulamentul-cadru aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 153/2018, în timp ce condițiile normale de muncă reprezintă *„totalitatea situațiilor în care personalul își desfășoară activitatea, fără ca mediul de muncă și igiena să poată determina consecințe asupra securității și sănătății în muncă a acestuia”,* în funcție de condițiile de muncă sunt prevăzute sporuri, în sensul de *„compensație financiară a riscurilor, acordată personalului care își desfășoară activitatea în condiții de muncă vătămătoare, periculoase, deosebit de periculoase, condiții grele de muncă, periculoase sau vătămătoare, în unități cu specific deosebit, în condiții deosebite cum ar fi stres sau risc sau condiții deosebite de muncă reprezentate de izolare, altitudine sau căi de acces dificile”.*

100. Locurile de muncă, categoriile de personal și mărimea concretă a sporului pentru condiții de muncă sunt prevăzute în anexele nr. 1-9 la Regulamentul-cadru, și anume: a) anexa nr. 1, pentru activitatea desfășurată în condiții periculoase, conform prevederilor art. 7 alin. (1) lit. a); b) anexa nr. 2, pentru condiții deosebit de periculoase, conform prevederilor art. 7 alin. (1)

lit. b); c) anexa nr. 3, pentru condiții periculoase sau vătămătoare conform prevederilor art. 7 alin. (1) lit. c); d) anexa nr. 4, pentru condiții grele de muncă, conform prevederilor art. 7 alin. (1) lit. d); e) anexa nr. 5, pentru condiții periculoase, conform prevederilor art. 7 alin. (1) lit. e); f) anexa nr. 6, pentru unități sanitare cu specific deosebit stabilite de Ministerul Sănătății, conform prevederilor art. 7 alin. (1) lit. f); g) anexa nr. 7, pentru personalul care lucrează în unități sanitare aflate în localități izolate situate la altitudine, care au căi de acces dificile sau unde atragerea personalului se face cu greutate, conform prevederilor art. 7 alin. (1) lit. g); h) anexa nr. 8, pentru activități care se desfășoară în condiții deosebite, cum ar fi stres sau risc conform prevederilor art. 7 alin. (1) lit. h); i) anexa nr. 9, pentru personalul care lucrează în unități de asistență socială/centre cu sau fără personalitate juridică/servicii sociale cu sau fără cazare, conform prevederilor art. 14. Toate dispozițiile legale menționate sunt din capitolul II din anexa nr. II la Legea-cadru nr. 153/2017.

101. Condițiile de muncă deosebit de periculoase sunt definite de art. 2 lit. c) din Regulamentul-cadru aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 153/2018 ca fiind *„totalitatea condițiilor de muncă care pot produce îmbolnăviri ale lucrătorilor prin expunere la agenți biologici, substanțe chimice periculoase, suprasolicitare neuropsihică deosebită și unde riscul este prezent, indiferent de utilizarea mijloacelor de protecție individuală sau colectivă, cum sunt: (i) transmitere aerogenă, expunere biologică: TBC, HIV SIDA sau virusuri hepatită B, C, D; (ii) agresare din partea unor bolnavi psihici; (iii) risc de contagiune ridicat sau a unei eventuale infecții accidentale determinate de participarea în campanii de prevenire și combatere de epidemii deosebit de grave; (iv) servicii sociale pentru copii care săvârșesc fapte penale și nu răspund penal”.*

102. În aplicarea art. 14 capitolul II din anexa nr. II la Legea-cadru nr. 153/2017, anexa nr. 9 din Regulamentul-cadru aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 153/2018 reglementează mărimea sporului pentru personalul din unitățile de asistență socială/centre cu sau fără cazare acordat în baza acestor dispoziții din Legea-cadru nr. 153/2017.

103. Potrivit articolului unic din anexa nr. 9 din Regulamentul-cadru aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 153/2018, *„Personalul care își desfășoară activitatea în unitățile de asistență socială/centre cu sau fără personalitate juridică, cu sau fără cazare, beneficiază de sporul prevăzut la art. 14 din cap. II din anexa nr. II la Legea-cadru nr. 153/2017 (...).”* Pct. I din articolul unic prevede locurile de muncă, categoriile de personal și mărimea concretă a sporurilor pentru personalul care își desfășoară activitatea în condiții deosebit de periculoase, conform prevederilor art. 14 alin. (1) lit. a) de la capitolul II din anexa nr. II la Legea-cadru nr. 153/2017, iar la lit. A sunt indicate limitativ următoarele: *„Spor de la 50% până la 75% din salariul de bază acordat personalului din: 1. unitățile de asistență socială/centre cu sau fără personalitate juridică/servicii sociale, cu cazare/fără cazare, care acordă servicii persoanelor (adulți și copii) cu handicap psihic sau mintal; 2. unitățile de asistență socială/centre cu sau fără personalitate juridică/serviciile sociale, cu cazare/fără cazare, destinate exclusiv persoanelor infectate cu HIV/bolnav de SIDA, TBC; 3. modulele de reabilitare comportamentală și unitățile de asistență socială/centre cu sau fără personalitate juridică/serviciile sociale, cu cazare/fără cazare, destinate persoanelor cu nevoi de recuperare neuromotorie, neuropsihomotorie, neuromusculară și neurologică.”*

104. Din interpretarea coroborată a dispozițiilor menționate din Legea-cadru nr. 153/2017 și ale celor din Regulamentul-cadru aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 153/2018 care prevăd sporul pentru condiții deosebit de periculoase, în

ansamblul acestor acte normative, rezultă că sporul pentru condiții deosebit de periculoase cu privire la care se solicită dezlegarea chestiunilor de drept este prevăzut în capitolul II — Reglementări specifice personalului din sănătate, din unitățile de asistență medico-socială și din unitățile de asistență socială/servicii sociale din anexa nr. II — Familia ocupațională de funcții bugetare „Sănătate și asistență socială” la Legea-cadru nr. 153/2017, anexă în care sunt reglementate, în capitolul I, pct. 1-3, salariile de bază pentru funcțiile de conducere, pentru personalul de specialitate medico-sanitar și auxiliar sanitar din unități sanitare și unități de asistență medico-socială, pentru personalul de specialitate și personalul de îngrijire și asistență din instituțiile și unitățile de asistență socială/centre cu sau fără personalitate juridică.

105. Este de menționat faptul că Regulamentul-cadru aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 153/2018 prevedea, anterior modificării prin Hotărârea Guvernului nr. 589/2018 privind modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 153/2018 pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind stabilirea locurilor de muncă, a categoriilor de personal, a mărimii concrete a sporului pentru condiții de muncă prevăzut în anexa nr. II la Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, precum și a condițiilor de acordare a acestuia, pentru familia ocupațională de funcții bugetare „Sănătate și asistență socială” (*Hotărârea Guvernului nr. 589/2018*), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 693 din 8 august 2018, pe de o parte, acordarea sporului numai pentru personalul de specialitate și, pe de altă parte, prevedea în mod distinct cuantumul sporului pentru unitățile de asistență socială/centre cu sau fără personalitate juridică/servicii sociale, modulele de reabilitare comportamentală și unitățile de asistență socială/centre cu sau fără personalitate juridică/serviciile sociale, și anume de la 50% până la 75% pentru cele cu cazare, respectiv de la 15% până la 25% pentru cele fără cazare (la lit. C de la pct. I).

106. De la data intrării în vigoare a Hotărârii Guvernului nr. 589/2018 mărimea sporului este aceeași, de la 50% până la 75%, atât pentru cele cu cazare, cât și pentru cele fără cazare, și se acordă personalului în integralitatea sa, nu numai celui de specialitate.

107. Este de menționat, de asemenea, faptul că, în ceea ce privește serviciile sociale, structura organizatorică și categoriile de personal, acestea sunt reglementate de Hotărârea Guvernului nr. 867/2015 pentru aprobarea Nomenclatorului serviciilor sociale, precum și a regulamentelor-cadru de organizare și funcționare a serviciilor sociale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 834 din 9 noiembrie 2015, cu modificările și completările ulterioare. Conform Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a serviciului social cu cazare, prevăzut în anexa nr. 1 la nomenclator, se regăsesc următoarele categorii de personal: personal de conducere; personal de specialitate de îngrijire și asistență și personal de specialitate și auxiliar; personal administrativ, gospodărie, întreținere-reparații, deservire. Personalul administrativ, gospodărie, întreținere-reparații nu este prevăzut în capitolul I din anexa nr. II — Familia ocupațională de funcții bugetare „Sănătate și asistență socială” la Legea-cadru nr. 153/2017.

108. Faptul că se prevede acordarea sporului „personalului”, și nu „personalului de specialitate” conduce la concluzia că este vizat întregul personal care își desfășoară activitatea în unitățile de asistență socială/centre cu sau fără personalitate juridică/servicii sociale, modulele de reabilitare comportamentală și unitățile de asistență socială/centre cu sau fără personalitate juridică/serviciile sociale, cu cazare/fără cazare, prevăzute de

articolul unic pct. I lit. A subpct. 1-3 din anexa nr. 9 la Regulamentul-cadru aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 153/2018, încadrat pe funcțiile specifice din acestea, raportat la domeniul de activitate bugetară corespunzător, și anume sănătate și asistență socială, care se regăsesc în anexa nr. II la Legea-cadru nr. 153/2017 — Familia ocupațională de funcții bugetare „Sănătate și asistență socială”, și nu sunt vizate categoriile de personal încadrat pe funcții care nu se regăsesc în această familie ocupațională.

109. În raport cu cele reținute, față de reglementarea sporului în cauză în capitolul II — Reglementări specifice personalului din sănătate, din unitățile de asistență medico-socială și din unitățile de asistență socială/servicii sociale, capitol care se regăsește în anexa nr. II — Familia ocupațională de funcții bugetare „Sănătate și asistență socială” la Legea-cadru nr. 153/2017, rezultă că acesta se acordă personalului încadrat pe funcții și salarizat potrivit anexei nr. II amintite. De altfel, așa cum rezultă chiar din denumirea actului normativ adoptat în baza art. 23 din Legea-cadru nr. 153/2017 și art. 2 din Hotărârea Guvernului nr. 153/2018, Regulamentul-cadru a fost emis pentru stabilirea locurilor de muncă, a categoriilor de personal, a mărimii concrete a sporului pentru condiții de muncă, precum și a condițiilor de acordare a acestuia pentru familia ocupațională de funcții bugetare „Sănătate și asistență socială”.

110. De asemenea, se observă faptul că, potrivit capitolului II lit. I art. 3 anexa nr. VIII — Familia ocupațională „Administrație” la Legea-cadru nr. 153/2017, *„Sporurile la salariul de bază, care sunt specifice unor domenii bugetare și care se acordă personalului contractual din respectivele domenii, sunt prevăzute, după caz, în prezenta anexă la cap. II lit. A-lit. H și J, care cuprind salariile de bază pentru personalul din unitățile bugetare din aceste domenii”*.

111. Salarizarea fiind reglementată pe familii ocupaționale și categorii de funcții, pentru categoriile de personal cu privire la care încadrarea și salarizarea se realizează în baza anexei nr. VIII la Legea-cadru nr. 153/2017, care privește Familia ocupațională de funcții bugetare „Administrație”, se acordă sporurile prevăzute de anexa nr. VIII, corespunzătoare acestei familii ocupaționale, aplicarea dispozițiilor privind salarizarea prevăzute în anexa nr. II la Legea-cadru nr. 153/2017 pentru Familia ocupațională de funcții bugetare „Sănătate și asistență socială” neputând fi extinsă, în lipsa unor dispoziții exprese, pentru alte categorii de personal în afara celor prevăzute de lege.

112. Stabilirea drepturilor salariale, inclusiv a sporurilor pentru condiții de muncă, se realizează cu aplicarea dispozițiilor art. 9, 12, 23 și 24 din Legea-cadru nr. 153/2017, conform reîncadrării pe funcții, în baza criteriului domeniului de activitate, corespunzător familiilor ocupaționale de funcții bugetare, astfel cum sunt prevăzute în anexele nr. I-IX. Dispozițiile Legii-cadru nr. 153/2017 nu permit aplicarea prevederilor stabilite pentru o familie ocupațională personalului salarizat încadrat într-o altă familie ocupațională.

113. Pentru motivele prezentate, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept constată că sporul pentru condiții deosebit de periculoase de la 50% până la 75% din salariul de bază, prevăzut de art. 14 alin. (1) lit. a) capitolul II din anexa nr. II la Legea-cadru nr. 153/2017 și articolul unic pct. I lit. A din anexa nr. 9 la Regulamentul-cadru aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 153/2018, se acordă personalului care își desfășoară activitatea în condiții deosebit de periculoase, prevăzut la articolul unic pct. I lit. A din anexa nr. 9 la Regulamentul-cadru aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 153/2018, salarizat potrivit anexei nr. II la Legea-cadru nr. 153/2017.

114. În ceea ce privește problema de drept privind dreptul personalului la acordarea sporului pentru condiții deosebit de periculoase și caracterul obligatoriu sau facultativ al acordării acestuia, aceasta este determinată de sintagma „pot fi acordate” din dispozițiile art. 14 alin. (1) lit. a) capitolul II din anexa nr. II la Legea-cadru nr. 153/2017.

115. Aceste dispoziții prevăd că în unitățile de asistență socială/centre cu sau fără cazare, în raport cu condițiile în care se desfășoară activitatea, „pot fi acordate, cu respectarea prevederilor legale, următoarele categorii de sporuri: a) pentru condiții deosebit de periculoase, un spor de până la 75% din salariul de bază, corespunzător timpului lucrat la locurile de muncă respective; b) pentru condiții grele de muncă, un spor de până la 15% din salariul de bază, corespunzător timpului lucrat la locurile de muncă respective; c) pentru personalul care lucrează în unități de asistență socială aflate în localități izolate, situate la altitudine, care au căi de acces dificile sau unde atragerea personalului se face cu greutate, un spor de până la 20% din salariul de bază; d) pentru condiții periculoase sau vătămătoare, un spor de până la 15% din salariul de bază, dar nu mai mult de 1.500 lei brut lunar, corespunzător timpului lucrat la locurile de muncă respective; e) pentru activități care se desfășoară în condiții deosebite, cum ar fi stres sau risc, un spor de până la 15% din salariul de bază, corespunzător timpului lucrat la locurile de muncă respective; f) pentru al II-lea copil dat în plasament, asistenții maternali profesioniști pot beneficia de un spor de până la 15% din salariul de bază; g) pentru asigurarea continuității în muncă, asistenții maternali profesioniști pot beneficia de un spor de până la 7,5% din salariul de bază”.

116. Sintagma „pot fi acordate” are în vedere faptul că prin dispoziția legală sunt prevăzute mai multe categorii de sporuri, care se acordă, în raport cu condițiile în care se desfășoară activitatea, în unitățile de asistență socială/centre cu sau fără cazare. Textul de lege vizează toți destinatarii normei, potențiali beneficiari ai sporurilor pentru condiții de muncă, însă acordarea unui spor implică îndeplinirea condițiilor prevăzute pentru acordarea acestuia.

117. În contextul dispozițiilor legale menționate, pentru acordarea sporurilor pentru condiții de muncă este necesară îndeplinirea cumulativă a condițiilor prevăzute de legea-cadru, precum și a celor prevăzute de regulamentul-cadru emis pentru punerea în aplicare a dispozițiilor din legea-cadru privind acordarea sporurilor. Norma legală prevede explicit „cu respectarea prevederilor legale”, ceea ce conduce la concluzia că, atunci când sunt îndeplinite condițiile prevăzute de lege și regulamentul-cadru, se impune acordarea sporurilor pentru condiții de muncă.

118. În situația în care sunt îndeplinite aceste condiții, regulamentul-cadru prevede că personalul „beneficiază”, sporul „se acordă”, „se stabilește”. Conform art. 8 din Regulamentul-cadru aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 153/2018, sporurile pentru condiții de muncă „se acordă” corespunzător timpului lucrat la locurile de muncă prevăzute în regulamentul-cadru, personalul altor unități care își desfășoară activitatea la unul dintre locurile de muncă prevăzute în anexele la regulamentul-cadru „beneficiază” de sporul prevăzut la locurile de muncă respective proporțional cu timpul cât prestează activitate la aceste locuri de muncă, personalul care în cadrul programului de lucru își desfășoară activitatea fracționat la mai multe locuri de muncă prevăzute în anexele la regulamentul-cadru, cu

sporuri diferite, va „beneficia” de sporul prevăzut pentru fiecare loc de muncă, în funcție de timpul efectiv prestat în aceste locuri. Cuantumul sporului „se stabilește” prin aplicarea cotei procentuale asupra salariului de bază din luna respectivă, corespunzător timpului efectiv lucrat la locurile de muncă prevăzute în anexele la regulamentul-cadru (art. 11), sporul pentru condiții de muncă „se acordă” pentru activitatea desfășurată în cadrul programului de lucru, conform contractului individual de muncă (art. 14).

119. Pentru aceste motive, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept constată că personalul prevăzut la art. 14 alin. (1) lit. a) capitolul II din anexa nr. II la Legea-cadru nr. 153/2017 și articolul unic pct. I lit. A din anexa nr. 9 la Regulamentul-cadru aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 153/2018 are dreptul la acordarea sporului pentru condiții deosebit de periculoase, dacă sunt îndeplinite condițiile de stabilire a acestui spor, prevăzute de Legea-cadru nr. 153/2017 și Regulamentul-cadru aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 153/2018.

120. În ceea ce privește cuantumul concret al sporului pentru condiții deosebit de periculoase, în cauză, este de observat că, în timp ce art. 14 alin. (1) lit. a) capitolul II din anexa nr. II la Legea-cadru nr. 153/2017 prevede sporul pentru condiții deosebit de periculoase de „până la 75% din salariul de bază”, în articolul unic pct. I lit. A din anexa nr. 9 la Regulamentul-cadru aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 153/2018 sunt reglementate limita minimă și limita maximă ale sporului pentru personalul care își desfășoară activitatea în condiții deosebit de periculoase, „de la 50% până la 75% din salariul de bază”.

121. Dispozițiile art. 14 alin. (2) capitolul II din anexa nr. II la Legea-cadru nr. 153/2017 și ale art. 12 din Regulamentul-cadru aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 153/2018 prevăd că mărimea concretă a sporului se stabilește de către ordonatorul de credite, cu consultarea sindicatelor sau, după caz, a reprezentanților salariaților, în limita prevederilor din regulamentul-cadru adoptat, iar art. 6 din regulamentul-cadru prevede limitativ criteriile care se au în vedere la „stabilirea concretă a cotelor de spor în cadrul procentelor aprobate”, și anume: a) riscul de îmbolnăvire și de accidentare; b) solicitarea nervoasă; c) indicii de morbiditate.

122. În conformitate cu aceste prevederi din regulamentul-cadru emis în baza dispozițiilor din legea-cadru care au impus stabilirea pentru fiecare familie ocupațională a condițiilor concrete de acordare a sporurilor, prin care sunt stabilite limitele minime și maxime ale cotei procentuale a sporului, criteriile pentru stabilirea concretă a cotelor de spor în cadrul procentelor aprobate, revine ordonatorului de credite, cu respectarea acestora, obligația să stabilească mărimea concretă a sporului. Instanța de judecată nu poate proceda la stabilirea unui cuantum concret al sporului, ci poate doar să cenzureze refuzul nejustificat al ordonatorului de credite de acordare a sporului în limitele reglementate și să stabilească în sarcina acestuia obligații specifice pentru determinarea cuantumului concret, în conformitate cu dispozițiile care prevăd acordarea sporului din Legea-cadru nr. 153/2017 și Regulamentul-cadru aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 153/2018.

123. În jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept⁴ și a Curții Constituționale⁵ s-a reținut că sporurile nu au întotdeauna un cuantum fix în viziunea legiuitorului, ci variabil, fiind stabilite de lege prin raportare la o limită maximă. Ca atare, stabilirea

⁴ Decizia nr. 3 din 29 ianuarie 2024, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 132 din 15 februarie 2024.

⁵ Decizia nr. 697 din 31 octombrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 26 din 15 ianuarie 2020.

quantumului concret al sporurilor și al venitului lunar se realizează de către fiecare ordonator de credite, în limitele stabilite de lege, astfel încât să se încadreze în sumele aprobate cu această destinație în bugetul propriu, iar o asemenea soluție legislativă ține de dreptul exclusiv al legiuitorului în materia salarizării personalului plătit din fonduri publice, fără a fi contrară art. 4 și 16 din Constituție și nici art. 1 din Protocolul nr. 12 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale referitor la interzicerea generală a discriminării. S-a amintit faptul că în același sens este și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, potrivit căreia statele se bucură de o largă marjă de apreciere pentru a determina oportunitatea și intensitatea politicilor lor în domeniul sumelor care urmează a fi plătite angajaților lor din bugetul de stat (Hotărârea din 8 noiembrie 2005, pronunțată în Cauza *Kechko împotriva Ucrainei*, paragraful 23, Hotărârea din 8 decembrie 2009, pronunțată în Cauza *Wieczorek împotriva Poloniei*, paragraful 59, și Hotărârea din 2 februarie 2010, pronunțată în Cauza *Aizpurua Ortiz împotriva Spaniei*, paragraful 57), iar o autoritate de stat nu poate invoca lipsa de fonduri ca pretext pentru a nu își îndeplini obligațiile (Hotărârea din 8 noiembrie 2005, pronunțată în Cauza *Kechko împotriva Ucrainei*, paragraful 26).

124. În condițiile în care sporul pentru condiții deosebit de periculoase nu este reglementat într-un quantum fix, însă sunt stabilite limita minimă și limita maximă, iar personalul prevăzut de lege are dreptul la spor din momentul îndeplinirii condițiilor specifice prevăzute de Legea-cadru nr. 153/2017, precum și a celor prevăzute de regulamentul-cadru emis pentru punerea în aplicare a dispozițiilor care prevăd acordarea sporului, legea conferă ordonatorului de credite un drept de apreciere pentru determinarea mărimii concrete a sporului, însă dreptului ordonatorului de credite îi corespunde obligația corelativă de a-l exercita cu respectarea prevederilor legale.

125. Pentru aceste motive, se constată că ordonatorul de credite are obligația stabilirii quantumului concret al sporului pentru condiții deosebit de periculoase, în limitele și în conformitate cu prevederile din Legea-cadru nr. 153/2017 și Regulamentul-cadru aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 153/2018.

126. În ceea ce privește problema de drept privind acordarea sporului în baza buletinelor de determinare sau, după caz, expertizare, emise de către autoritățile abilitate în acest sens, sau independent de existența acestora, aceasta este generată de faptul că acestea nu sunt menționate în articolul unic pct. I lit. A din anexa nr. 9 la Regulamentul-cadru aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 153/2018, care prevede locurile de desfășurare a activității și limitele sporului pentru condiții deosebit de periculoase.

127. Potrivit dispozițiilor art. 14 alin. (2) din Legea-cadru nr. 153/2017, sporurile pentru condiții de muncă, locurile de muncă, categoriile de personal, mărimea concretă a sporului, precum și condițiile de acordare a acestuia se stabilesc de către ordonatorul de credite, cu consultarea sindicatelor sau, după caz, a reprezentanților salariaților, în limita prevederilor din Regulamentul-cadru aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 153/2018, având la bază buletinele de determinare sau, după caz, expertizare, emise de către autoritățile abilitate în acest sens.

128. Art. 5 alin. (1) și (7) din Regulamentul-cadru aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 153/2018 subliniază că sporul pentru condiții deosebit de periculoase, condiții periculoase și condiții periculoase sau vătămătoare de muncă se acordă în baza buletinelor de determinare sau, după caz, expertizare, emise de către autoritățile abilitate în acest sens, și anume

compartimentele de specialitate din cadrul direcțiilor de sănătate publică [cu excepțiile prevăzute la alin. (8) pentru unitățile sanitare din rețeaua Ministerului Apărării Naționale, din rețelele instituțiilor din sistemul de ordine publică și securitate națională, din rețeaua Ministerului Afacerilor Interne și unitățile din sistemul penitenciar]. Criteriile de acordare sunt prevăzute la alin. (1) lit. a)-d), cu precizările de la alin. (5) din același text din regulamentul-cadru, conform cărora aceste criterii nu trebuie să fie îndeplinite cumulativ, iar la alin. (6), conform cărora pentru eliberarea buletinelor de determinare sau, după caz, expertizare, este necesar a fi îndeplinit cel puțin un criteriu. Sunt prevăzuți, la art. 7 lit. a)-g) din regulamentul-cadru, și factorii pentru încadrarea locului de muncă în una dintre categoriile prevăzute în anexe, respectiv periculoase, vătămătoare, deosebit de periculoase, condiții grele de muncă, periculoase și vătămătoare, condiții deosebite, cum ar fi stres sau risc, unități sanitare cu specific deosebit sau condiții deosebite de muncă reprezentate de izolare, altitudine sau căi de acces dificile.

129. Expertizarea locurilor de muncă este obligatorie la nivelul fiecărui ordonator de credite, potrivit alin. (11) din art. 5 din Regulamentul-cadru aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 153/2018, iar de la data intrării în vigoare a acestuia, conform art. 16, ordonatorii de credite au obligația să solicite autorităților abilitate eliberarea buletinelor de determinare sau, după caz, de expertizare a locurilor de muncă, aceste autorități au obligația de a le elibera în termen de maximum 90 de zile de la data solicitării, iar până la eliberarea buletinelor de determinare sau, după caz, de expertizare a locurilor de muncă rămân în vigoare buletinele existente.

130. Este prevăzută, de asemenea, la art. 5 alin. (2) din Regulamentul-cadru aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 153/2018, perioada de referință în funcție de care se face evaluarea criteriilor nominalizate la alin. (1), de 10 ani [cu excepția unităților nou-înființate pentru care evaluarea criteriilor se face de la momentul înființării, prevăzută la alin. (3)]. Buletinele de determinare sau, după caz, expertizare sunt valabile atât timp cât nu intervin modificări în condițiile de muncă inițial expertizate, fără a depăși un interval de maximum 3 ani, potrivit art. 5 alin. (9) din regulamentul-cadru [cu excepțiile privind perioada nedeterminată pentru acele locuri de muncă unde riscurile nu pot fi înlăturate, respectiv boli infecțioase, TBC, SIDA, anatomie patologică, medicină legală, psihiatrie, neuromotorie, neuropsihomotorie etc., prevăzute la alin. (10)].

131. Având în vedere cele prezentate, rezultă concluzia că, deși în anexa nr. 9 la Regulamentul-cadru aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 153/2018, în articolul unic pct. I lit. A, privind sporul de la 50% până la 75% pentru condiții deosebit de periculoase, nu se menționează buletinele de determinare sau, după caz, expertizare, emise de către autoritățile abilitate în acest sens, condiția referitoare la stabilirea sporului în baza acestora rezultă atât din dispozițiile art. 14 alin. (2) capitolul II din anexa nr. II la Legea-cadru nr. 153/2017, cât și din cele ale art. 5, 7 și 16 din Regulamentul-cadru aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 153/2018, potrivit cărora sporul pentru condiții deosebit de periculoase, condiții periculoase și condiții periculoase sau vătămătoare de muncă se acordă în baza buletinelor de determinare sau, după caz, expertizare a locurilor de muncă, expertizarea locurilor de muncă este obligatorie la nivelul fiecărui ordonator de credite, de la data intrării în vigoare a regulamentului-cadru, ordonatorii de credite având obligația să solicite autorităților abilitate în acest sens eliberarea buletinelor de determinare sau, după caz, de expertizare a locurilor de muncă.

132. Pentru aceste motive, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept constată că sporul pentru condiții deosebit de periculoase, prevăzut de art. 14 alin. (1) lit. a) capitolul II din anexa nr. II la Legea-cadru nr. 153/2017 și articolul unic pct. I lit. A din anexa nr. 9 la Regulamentul-cadru aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 153/2018, se acordă în baza buletinelor de determinare sau, după caz, expertizare, emise de către autoritățile abilitate în acest sens.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Admite, în parte, sesizările conexe formulate de Tribunalul București — Secția a VIII-a conflicte de muncă și asigurări sociale în dosarele nr. 11.155/3/2024 și nr. 68/3/2024 și de Tribunalul Iași — Secția I civilă în Dosarul nr. 1.127/99/2024, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile.

În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 14 alin. (1) lit. a) capitolul II din anexa nr. II la Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare, și ale articolului unic pct. I lit. A din anexa nr. 9 la Regulamentul-cadru privind stabilirea locurilor de muncă, a categoriilor de personal, a mărimii concrete a sporului pentru condiții de muncă prevăzut în anexa nr. II la Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, precum și a condițiilor de acordare a acestuia, pentru familia ocupațională de funcții bugetare „Sănătate și asistență socială”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 153/2018, cu modificările și completările ulterioare, stabilește că:

Personalul care își desfășoară activitatea în condiții deosebit de periculoase, prevăzut la articolul unic pct. I lit. A din anexa nr. 9 la Regulamentul-cadru aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 153/2018, salarizat potrivit anexei nr. II la Legea-cadru nr. 153/2017, are dreptul la acordarea sporului pentru condiții deosebit de periculoase de la 50% până la 75% din salariul de bază, prevăzut de art. 14 alin. (1) lit. a) capitolul II din anexa nr. II la Legea-cadru nr. 153/2017 și articolul unic pct. I lit. A din anexa nr. 9 la Regulamentul-cadru aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 153/2018, în baza buletinelor de determinare sau, după caz, expertizare, emise de către autoritățile abilitate în acest sens, dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute de Legea-cadru nr. 153/2017 și Regulamentul-cadru aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 153/2018, obligația stabilirii cuantumului concret al sporului pentru condiții deosebit de periculoase revenind ordonatorului de credite.

Respinge, în rest, sesizările conexe.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 18 noiembrie 2024.

PREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

CORINA-ALINA CORBU

Magistrat-asistent,
Elena Adriana Stamatescu

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro

Relații cu publicul: șos. Panduri nr. 1, bloc P33, sectorul 5, București; 050651.

Tel. 021.401.00.73, 021.401.00.78/79/83.

Pentru publicări, încărcăți actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro>, secțiunea Publicări.

